FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT SIEGBERT ALBER

föredraget den 22 juni 1999 *

A — Inledning

1. Tribunal de première instance i Bryssel har i detta mål begärt förhandsavgörande av frågan huruvida vissa idrottsliga regler för spelarövergångar, som är tillämpliga på basketspelare i Belgien, är förenliga med bestämmelserna om den fria rörligheten för arbetstagare och med konkurrensrätten. För spelsäsongen 1995/96, som förfarandet vid den nationella domstolen gäller, fastställdes i reglerna tre olika tidsfrister för spelarövergång. Belgiska spelare fick endast övergå till annan belgisk förening innan säsongen började, det vill säga under tiden från den 15 april till och med den 15 maj 1995. Spelare från den europeiska zonen kunde däremot övergå till annan förening ända till och med den 28 februari 1996 och spelare från tredje land kunde byta förening ända till och med den 31 mars 1996.

2. Medan det i målet Bosman [1] var fråga om den övergångsersättning som en förening skulle betala när den ville anställa en spelare från en annan förening efter det att spelarens kontrakt med den föreningen löpt ut och om så kallade utlänningsklausuler, enligt vilka fotbollsföreningarna endast fick anställa ett begränsat antal utländska professionella spelare — i domen av den 15 december 1995 fann domstolen förbundens regler i båda dessa hänseenden oförenliga med artikel 48 i EG-fördraget (numera artikel 39 EG) — gäller föreliggande fall bestämmelser som begränsar den tid under vilken en spelare får övergå till annan förening om han skall användas medan en säsong ännu pågår.

3. Sökanden i förfarandet vid den nationella domstolen, den professionelle basketspelaren Jyri Lehtonen, som är finsk medborgare och alltså hemmahörande i den europeiska zonen, anställdes först den 30 mars 1996 av föreningen Asbl Castors Canada Dry Namur-Braine (nedan kallad Castors Braine), som är medsökande, varför de två första av föreningens matcher som han medverkade i respektive var anmäld till förklarades förlorade, varjämte de hotades med ytterligare påföljder.

4. Motpart i förfarandet vid den nationella domstolen är det belgiska basketförbundet (Asbl Fédération royale belge des sociétés

* Originalspråk: tyska.

1 — Dom av den 15 december 1995 i mål C-415/93, Bosman (REG 1995, s. I-4921).

de basket-ball, nedan kallat FRBSB), som ansvarar för anordnandet av basketidrotten för både amatörer och professionella spelare i Belgien; förbundets talan biträds av den belgiska basketligan (Asbl Ligue Basket Belgium, nedan kallad belgiska ligan) — som under den tid som är aktuell i målet omfattade elva av de tolv föreningarna — i egenskap av biintervenient.

5. På internationell nivå organiseras basketidrotten av det internationella basketförbundet (Fédération internationale de basket-ball, nedan kallat FIBA), vars regler de nationella föreningarna måste följa.

förbund i Europeiska unionens medlemsstater samt i Schweiz, Island, Norge och Lichtenstein.

8. Såvitt avser den första zonen, det vill säga Belgien, fastställs i artikel 140 och följande artiklar i FRBSB:s regler den tid under vilken spelare får övergå mellan de belgiska föreningarna. Under säsongen 1995/96 fick en sådan övergång ske från den 15 april till den 15 maj 1995, det vill säga innan mästerskapsserien började. Efter utgången av denna period fick övergång mellan belgiska föreningar inte längre ske under löpande säsong.

B — Tillämpliga bestämmelser

6. Enligt artikel 1 b i FIBA:s regler är de internationella bestämmelserna om spelarövergång i sin helhet tillämpliga på alla nationella förbund. I artikel 1 c i samma regler uppmanas de nationella förbunden, såvitt avser regler för nationell spelarövergång, att hämta ledning i de internationella reglerna och att införa motsvarande egna regler.

7. Vad beträffar regler för spelarövergångar skiljer FRBSB mellan tre zoner: den nationella zonen, den så kallade europeiska zonen och zonen tredje land. Den europeiska zonen omfattar idrottsmän och

9. Såvitt avser den andra zonen föreskrivs i artikel 3 c i FIBA:s regler att föreningarna principiellt inte får anställa någon spelare som under samma säsong redan har spelat i ett annat land inom samma zon, om bytet avses ske först efter de tidsfrister för spelarövergång som fastställts av FIBA. Artikeln har följande lydelse:

"Inom den europeiska zonen får utländska spelare registreras till och med den 28 feb-

ruari. Spelare från andra områden får även efter detta datum övergå till en europeisk förening."

10. I fråga om övergång av spelare från tredje land — alltså från den tredje zonen — föreskrivs slutligen följande i artikel 144 i FRBSB:s regler:

"Efter den 31 mars får spelare som inte tillhör föreningen inte sättas in... Utländska eller professionella spelare... som ansluter sig till en förening under löpande säsong får inte medverka i matcherna under denna säsong."

C — Bakgrund

11. Jyri Lehtonen är professionell basketspelare med finskt medborgarskap. Under säsongen 1995/96 avslutade han först den finska mästerskapsserien. Omedelbart därefter anställdes han av den belgiska föreningen Castors Braine för att medverka i de sista matcherna i den belgiska mästerskapsserien 1995/96. [2]

2 — Det skall anmärkas att mästerskapet i basket för division I herrar i Belgien är uppdelat i två omgångar. I den första deltar samtliga föreningar i ligan, i den andra endast de bästa föreningarna för att genom play-off-matcher utse mästaren och de två sämsta för att genom play-out-matcher avgöra vilken av dem som skall nedflyttas från divisionen.

12. I skrivelse av den 30 mars 1996 anmälde Castors Braine till FRBSB att Jyri Lehtonen anställts efter det att det finska förbundet den 29 mars 1996 hade utfärdat avgångsintyg. Själva avtalet — enligt vilket ersättning skulle utgå med 200 000 BEF för anställningstiden, det vill säga april och maj, för att utbetalas i fyra poster om vardera 50 000 BEF, och med en särskild premie om 15 000 BEF för varje seger — ingicks den 3 april 1996.

13. I skrivelse av den 5 april 1996 påpekade FRBSB för Castors Braine att det också krävdes en licens av FIBA för att föreningen skulle ha rätt att använda Jyri Lehtonen och att föreningen kunde drabbas av påföljder om den trots detta använde Jyri Lehtonen i någon match.

14. FIBA vägrade enligt skrivelse av den 9 april 1996 att registrera Jyri Lehtonen med motiveringen att den tidsfrist för spelarövergångar — till och med den 28 februari — som gällde för honom hade försuttits.

15. Redan dessförinnan, den 6 april 1996, satte Castors Braine in Jyri Lehtonen i en mästerskapsmatch mot föreningen Belga-

com—Quaregnon. Castors Braine vann denna match med 104—102. Sedan den förlorande föreningen protesterat mot bedömningen av matchen ändrade FRBSB resultatet till 20—0 till Belgacom—Quaregnon. Ändringen motiverades med att Jyri Lehtonen hade använts i strid med FIBA:s regler. Även för den närmast följande matchen var Jyri Lehtonen upptagen i spelarförteckningen, men användes dock inte till slut. Föreningen bestraffades trots detta för regelbrott med en matchförlust. För att inte drabbas av flera påföljder avstod Castors Braine från att anmäla och använda Jyri Lehtonen under de fortsatta play-off-matcherna.

16. Jyri Lehtonen och föreningen Castors Braine yrkade därefter i ett interimistiskt förfarande vid Tribunal de première instance i Bryssel i huvudsak att den för föreningen ogynnsamma bedömningen 0—20 till Belgacom—Quaregnon skulle upphävas och att FRBSB vid vite skulle förbjudas att ålägga föreningen ytterligare påföljder om den använder Jyri Lehtonen. Jyri Lehtonen, Castor Braine och FRBSB har under förfarandets gång träffat en överenskommelse om att föreningen under säsongen 1995/96 inte mer skall använda Jyri Lehtonen, att de påföljder som dittills vidtagits av FRBSB skall uppskjutas och att den nationella domstolen skall begära förhandsavgörande av EG-domstolen i tvisten.

17. Genom beslut av den 23 april 1996 har den domare vid Tribunal de première instance i Bryssel som handlägger det interimistiska förfarandet funnit att ett hänskjutande till domstolen är berättigat och att tvisten är av den arten att ett interimistiskt beslut är påkallat.

D — Tolkningsfrågan

18. Tribunal de première instance i Bryssel har begärt att EG-domstolen skall meddela ett förhandsavgörande beträffande följande fråga:

"Strider bestämmelser utfärdade av ett idrottsförbund, som innebär förbud för en förening att använda en spelare för tävlingsspel, om han har anställts efter en viss dag, mot Romfördraget (i synnerhet artiklarna 6, 48, 85 och 86), när det rör sig om en professionell spelare som är medborgare i en av Europeiska unionens medlemsstater, oaktat de idrottsliga skäl som åberopats av förbunden för att motivera nämnda bestämmelser, det vill säga behovet av att undvika att tävlingarna påverkas?"

19. I förfarandet vid domstolen har Jyri Lehtonen, FRBSB, BLB, den tyska, den franska, den grekiska, den italienska och den österrikiska regeringen samt kommissionen avgett skriftliga yttranden. Med undantag av den tyska och den österrikiska regeringen har nämnda parter också delta-

git i den muntliga förhandlingen inför domstolen, under vilken även den danska och den spanska regeringen har yttrat sig om tolkningsfrågan.

E — Bedömning

1. *Upptagande till sakprövning*

Parternas argumentering

20. Den franska och den italienska regeringen samt kommissionen har ifrågasatt huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till sakprövning.

21. Nyssnämnda parter har för det första hävdat att beslutet om hänskjutande knappast innehåller några uppgifter om de faktiska förhållandena i målet och att även de rättsliga omständigheterna är ofullständigt angivna. Framför allt kan man ur beslutet om hänskjutande inte utläsa om Jyri Lehtonen kan klassificeras som arbetstagare, gällande bestämmelser om spelarövergång är inte tillräckligt preciserade och det saknas erforderliga uppgifter för att man skall kunna bedöma om konkurrensrätten är tillämplig. För det andra har nämnda parter hävdat att det inte behövs något interimistiskt beslut, eftersom spelsäsongen 1995/96 redan är avslutad.

22. Även kommissionen anser att tvisten i sak till stor del är löst. Castors Braine har under tiden gått i konkurs och Jyri Lehtonen spelar basket i Frankrike. Den nationella domstolen kan enligt kommissionen inte heller på grund av svaret på tolkningsfrågan fatta något beslut som är bindande för ett eventuellt avgörande i huvudsaken.

23. Jyri Lehtonen och FRBSB anser däremot att tolkningsfrågan mycket väl kan prövas i sak. Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra om det behövs ett förhandsavgörande och om ett interimistiskt beslut är nödvändigt. Dessutom har sökandena fortfarande ett intresse av rättsskydd, dels därför att frågan om ytterligare ekonomiska påföljder mot Jyri Lehtonen inte är avgjord, dels därför att den nationella domstolen ännu inte har fattat beslut i fråga om rättegångskostnaderna i förfarandet där. Vidare ger enligt Jyri Lehtonen och FRBSB en välvillig läsning av beslutet om hänskjutande vid handen att beslutet innehåller allt som behövs för att domstolen skall kunna träffa ett avgörande. Det framgår att Jyri Lehtonen är professionell spelare hos en professionell förening. De tider under vilka spelarövergång får ske har klart redovisats, den gemenskapsrätt som eventuellt är tillämplig har preciserats i tillräcklig omfattning, de grunder som FRBSB åberopat för att berättiga reglerna har angetts i beslutet och på grund av konstellationen "professionell spelare — professionell förening — förbund" kan man även göra en bedömning ur konkurrensrättslig synpunkt. Tolkningsfrågan kan enligt Jyri Lehtonen och FRBSB följakligen prövas i sak.

Bedömning

a) Ofullständig framställning av de faktiska förhållandena

24. Domstolen har i domen i de förenade målen Telemarsicabruzzo m.fl. [3] fastslagit att den endast kan tolka gemenskapsrätten ändamålsenligt om den nationella domstolen har "klargjort den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställts eller åtminstone förklarar de faktiska omständigheter som ligger till grund för dessa frågor". Vad gäller konkurrensrätten ställs särskilt högra krav. Den omständigheten att domstolen eventuellt senare kan utvinna den relevanta informationen ur akterna, de skriftliga yttrandena och parternas anföranden vid den muntliga förhandlingen befriar inte den nationella domstolen från skyldigheten att redan i beslutet om hänskjutande lämna de uppgifter som domstolen behöver för att med full kännedom om de faktiska förhållanden som ligger till grund för förfarandet vid den nationella domstolen kunna ge ett användbart svar på tolkningsfrågorna.

25. I beslut i målet Saddik [4] har domstolen dessutom understrukit att den information som tillhandahålls i beslutetom hänskjutande inte bara skall möjliggöra för domstolen att ge användbara svar utan också skall ge medlemsstaternas regeringar möjlighet att framställa synpunkter i enlighet med artikel 20 i stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol. Medlemsstaterna delges nämligen endast beslutet om hänskjutande och får alltså inte akten i förfarandet.

Uppgifter med avseende på den fria rörligheten för arbetstagare

26. Såvitt avser den fria rörligheten för arbetstagare framgår det av beslutet om hänskjutande att Jyri Lehtonen är en finsk professionell basketspelare som ville övergå till en belgisk professionell basketförening. FRBSB tillät honom inte att göra denna övergång med hänvisning till de bestämmelser om spelarövergång som har återgetts i beslutet om hänskjutande. Sålunda kan man av beslutet om hänskjutande utläsa både de tidsfrister inom vilka spelarövergång under ifrågavarande tid fick ske och den grund för att berättiga bestämmelserna som förbundet åberopat, nämligen att konkurrensen mellan lagen inte får snedvridas genom att spelare kan anställas när som helst.

27. Beslutet att begära förhandsavgörande innehåller följaktligen alla uppgifter som behövs för att domstolen skall kunna ge ett användbart svar på frågan huruvida bestämmelserna om den fria rörligheten

3 — Dom av den 26 januari 1993 i de förenade målen C-320/90, C-321/90 och C-322/90, Telemarsicabruzzo m. fl. (REG 1993, s. I-393; svensk specialutgåva, volym 14, s. 2), punkt 6.

4 — Beslut av den 23 mars 1995 i mål C-458/93, Saddik (REG 1995, s. I-511), punkt 13.

för arbetstagare är tillämpliga, och tolkningsfrågan kan i denna del tas upp till sakprövning.

Uppgifter med avseende på tillämpning av konkurrensrätten

28. Beslutet om hänskjutande innehåller däremot inga uppgifter om vilka faktiska förhållanden som skulle kunna medföra att konkurrensrätten är tillämplig, trots att domstolen enligt fast praxis har understrukit vikten av adekvat information på detta område. Framför allt saknas uppgifter om hur den ekonomiska verksamheten i belgisk basketidrott fördelar sig mellan föreningarna, belgiska ligan och FRBSB, om vilken ekonomisk betydelse den belgiska basketidrotten har och om den ekonomiska situationen för spelarna i de belgiska föreningarna inom belgiska ligan. Det saknas alltså uppgifter om sådana faktiska omständigheter som behövs för en bedömning av centrala frågor inom konkurrensrätten, till exempel föreningarnas egenskap av företag, möjligheten att handeln mellan medlemsstaterna påverkas, snedvridning, förhindrande eller begränsning av konkurrensen samt förekomsten av en dominerande ställning på marknaden och eventuellt missbruk av en sådan. Tolkningsfrågan kan därför inte upptas till sakprövning till den del den avser artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget (nu artiklarna 81 och 82 EG).

b) Det fortsatta förfarandet

29. Enligt domstolens fasta praxis ankommer det på den nationella domstolen att bedöma om ett förhandsavgörande är nödvändigt.[5] Om den nationella domstolen anser att så är fallet kan domstolen som regel inte överpröva denna bedömning. Å andra sidan skall domstolen i förfarandet om förhandsavgörande bidra till medlemsstaternas rättsskipning, och den är därför endast behörig att avgöra frågor som är föremål för en pågående tvist.[6] När det gäller tolkningsfrågor som ställs under ett interimistiskt förfarande har domstolen konkretiserat detta kriterium i domen i målet Pardini.[7] Enligt den domen kan en tolkningsfråga tas upp till sakprövning endast i den mån som den nationella domstolen fortfarande är behörig att träffa ett avgörande för vilket domstolens svar är användbart. Domstolens behörighet kan alltså inte grundas på en eventuell framtida skadeståndstalan av Jyri Lehtonen mot FRBSB.

30. I föreliggande fall är tvisten i huvudfrågan löst, eftersom Castors Braine inte längre kan använda Jyri Lehtonen under

5 — Se till exempel dom av den 5 februari 1963 i mål 26/62, Van Gend & Loos (REG 1963, s. 3, 24; svensk specialutgåva, volym 1, s. 161) och av den 29 november 1978 i mål 83/78, Pigs Marketing Board (REG 1978, s. 2347; svensk specialutgåva, volym 4, s. 243), punkt 25.

6 — Dom av den 16 juli 1992 i mål C-83/91, Meilicke (REG 1992, s. I-4871; svensk specialutgåva, volym 13, s. 105), punkt 25 och följande punkter.

7 — Dom av den 21 april 1988 i mål 338/85, Pardini (REG 1988, s. 2041), punkt 9 och följande punkter.

spelsäsongen 1995/96. Inte heller i övrigt kan den överenskommelse avseende genomförandet av FRBSB:s hittills uppskjutna påföljder mot Castors Braine, som de tvistande parterna tillfälligt har träffat, ändras med någon praktisk verkan, eftersom Castors Braine, som kommissionen visat, har försatts i konkurs. En bedömning i sak av dessa omständigheter skulle emellertid inte längre ankomma på EG-domstolen utan endast på den nationella domstolen. Av beslutet om hänskjutande framgår dock att det för den nationella domstolen åtminstone återstår att besluta om rättegångskostnaderna. Man måste utgå ifrån att den förmodade utgången av tvisten i huvudsaken skulle inverka på detta beslut. Ett svar på tolkningsfrågan är därför fortfarande av betydelse för ett rättsligt avgörande.

31. Tolkningsfrågan skall följaktligen tas upp till sakprövning till den del den avser artikel 48 och artikel 6 i EG-fördraget (nu artikel 12 EG i ändrad lydelse). Såvitt avser de konkurrensrättsliga bestämmelserna (särskilt artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget) kan tolkningsfrågan däremot inte prövas i sak, eftersom den inte innehåller tillräckliga uppgifter om de faktiska förhållanden som ligger till grund för förfarandet vid den nationella domstolen. För det fall att domstolen likväl skulle anse att tolkningsfrågan även i denna del kan prövas i sak skall jag i min bedömning också kort behandla frågan ur konkurrensrättslig synpunkt.

2. Diskriminering på grund av nationalitet (förenlighet med artiklarna 48 och 6 i EG-fördraget)

32. Eftersom artikel 6 i EG-fördraget endast är tillämplig om den inte påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget och artikel 48 i EG-fördraget såvitt avser fri rörlighet för arbetstagare är en särskild bestämmelse, saknas det anledning att pröva om ifrågavarande reglering är förenlig med artikel 6 i EG-fördraget.

33. I den mån parterna yttrat sig över frågan om diskriminering är de överens om att idrottsförbunds regler principiellt omfattas av gemenskapsrätten i den mån som de avser ekonomiska förhållanden. [8]

34. Det är också ostridigt mellan parterna att de omtvistade bestämmelserna om spelarövergång inte innehåller någon diskriminering av medborgare i gemenskapen på grund av nationalitet. Samtliga parter utgår ifrån att de här aktuella tidsfristerna för spelarövergång inte diskriminerar spelare från förbund i andra medlemsstater i förhållande till spelarna i FRBSB. Om någon av dessa båda grupper är missgynnad kan det endast vara den grupp spelare som tillhör belgiska föreningar. Tolkningsfrågan avser emellertid inte spelarövergångar mel-

8 — Se redan dom av den 12 december 1974 i mål 36/74, Walrave och Koch (REG 1974, s. 1405; svensk specialutgåva, volym 2, s. 409), punkterna 4-10, och av den 14 juli 1976 i mål 13/76, Donà (REG 1976, s. 1333; svensk specialutgåva, volym 3, s. 169), punkterna 14—16.

lan föreningar inom belgiska ligan. Det är vidare ostridigt att gemenskapsrätten inte innehåller några bestämmelser som skulle förbjuda diskriminering på grund av nationalitet av spelare som tidigare spelat i andra medlemsstaters föreningar i förhållande till spelare som tidigare spelat utanför den europeiska zonen. [9] Det finns därför ingen anledning att pröva vare sig det förbud mot diskriminering av arbetstagare som anges i artikel 48 i EG-fördraget eller det allmänna diskrimineringsförbudet i artikel 6 i EG-fördraget.

3. *Inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare enligt artikel 48 i EG-fördraget*

Parternas argumentering

35. Jyri Lehtonen och Castors Braine har gjort gällande att Jyri Lehtonen är en arbetstagare i den mening som avses i artikel 48 i EG-fördraget. Bestämmelserna i denna artikel förbjuder inte bara diskriminering av arbetstagare från andra medlemsstater utan även begränsning av den fria rörligheten för arbetstagare. En sådan begränsning föreligger enligt Jyri Lehtonen och Castors Braine, eftersom de föreskrivna tidsfristerna för spelarövergång under vissa tider fråntar spelarna varje möjlighet att acceptera en anställning. En professionell spelares utövande av basket inom en professionell förening omfattas av gemenskapsrätten, eftersom professionell idrott enligt domstolens praxis är en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 i EG-fördraget (nu artikel 2 EG i ändrad lydelse). Eftersom det i föreliggande fall är fråga om ekonomiska aspekter av idrotten och respekterande av en grundläggande frihet för Jyri Lehtonen, hindrar varken föreningarnas föreningsfrihet och den förbundsautonomi som följer därav eller subsidiaritetsprincipen att artikel 48 i EG-fördraget tillämpas. Det är enligt Jyri Lehtonen och Castors Braine för övrigt en fast rättspraxis att bestämmelserna i artikel 48 i EG-fördraget kan tillämpas på civilrättsliga förhållanden.

36. Belgiska ligan har med åberopande av domarna i målet Walrave och Koch och i målet Donà gjort gällande att artikel 48 i EG-fördraget inte är tillämplig i föreliggande fall, eftersom grunderna för FRBSB:s och FIBA:s regler inte är ekonomiska utan rent idrottsliga. [10]

37. FRBSB, belgiska ligan och Danmark anser att domstolen skall inskränka tillämpligheten av artikel 48 i EG-fördraget på samma sätt som den gjorde i domen i målet Keck och Mithouard, som gällde fri rörlighet för varor. [11] Domstolen bör enligt nämnda parter göra en åtskillnad mellan regler som avser utövande av ett yrke och

9 — Man skulle dock kunna fundera över om inte artikel 6 i EG-fördraget förbjuder att européer — indirekt — diskrimineras i förhållande till medborgare i tredje land. Ordalydelsen i bestämmelsen skulle inte hindra en sådan tolkning, om berörda unionsmedborgare befinner sig i en situation som omfattas av gemenskapsrätten.

10 — Domen i målet Walrave och Koch och i målet Donà (ovan fotnot 8).

11 — Dom av den 24 november 1993 i de förenade målen C-267/91 och C-268/91, Keck och Mithouard (REG 1993, s. I-6097; svensk specialutgåva, volym 14, s. 431).

regler som begränsar tillträdet till ett yrke. Parterna i fråga anser att artikel 48 i EG-fördraget bara skall tillämpas beträffande regler som begränsar tillträdet, och att bestämmelser som endast avser utövande skall vara uteslutna från artikelns tillämpningsområde.

38. Italien anser att den nationella domstolen inte har lämnat några uppgifter av vilka det framgår om spelaren över huvud taget är att anse som arbetstagare.

39. Grekland utgår ifrån att artikel 48 i EG-fördraget principiellt är tillämplig på sådana regler som de som antagits av FRBSB och FIBA. I föreliggande fall anser Grekland det emellertid vara fråga om ett rent internt belgiskt sakförhållande, eftersom en belgisk spelare inte heller skulle vara berättigad att spela när han har försuttit tidsfristen för spelarövergång. Enligt domstolens fasta rättspraxis är artikel 48 i EG-fördraget inte tillämplig på rent interna sakförhållanden. Den i artikel 48 i EG-fördraget skyddade fria rörligheten för arbetstagare påverkas inte heller.

40. Frankrike, Spanien och kommissionen utgår däremot ifrån att det föreligger en inskränkning i den fria rörligheten för arbetstagare. Tyskland och Österrike anser att man åtminstone måste räkna med möjligheten att det föreligger en inskränkning.

Bedömning

a) Inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare

41. Som framgår av domstolens praxis omfattas utövande av idrott, med beaktande av gemenskapens mål, av gemenskapsrätten om den utgör en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 i EG-fördraget. [12] Om man beaktar att domstolen därav har dragit slutsatsen att så är fallet med professionella eller halvprofessionella fotbollsspelare, eftersom dessa förvärvsarbetar eller tillhandahåller tjänster mot betalning, måste detsamma gälla också för professionella basketspelare som befinner sig i en liknande situation.

42. Eftersom det, för att gemenskapsrättsliga bestämmelser om fri rörlighet för arbetstagare skall kunna tillämpas, inte heller är nödvändigt att arbetsgivaren anses vara ett företag, utan det enda som krävs är förekomsten av ett arbetsförhållande eller viljan att upprätta ett sådant förhållande, måste man i föreliggande fall utgå ifrån att bestämmelsen i artikel 48 i EG-fördraget i princip är tillämplig.

43. Den italienska regeringen har visserligen rätt i att beslutet om hänskjutande

12 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1), punkt 73, och domen i målet Walrave och Koch (ovan fotnot 8), punkt 4.

knappast innehåller några faktiska uppgifter avseende frågan huruvida Jyri Lehtonen är en arbetstagare. I beslutet nämns endast att Castors Braine har anställt Jyri Lehtonen som basketspelare. Efter beslutet och under det fortsatta förfarandet har det emellertid blivit ostridigt mellan parterna att Jyri Lehtonen skall anses vara en arbetstagare. Artikel 48 i EG-fördraget är därför i princip tillämplig.

44. När det gäller inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare uttalade domstolen i domen i målet Bosman följande: "Bestämmelser genom vilka en spelare hindras eller avskräcks från att lämna sitt hemland för att utöva sin rätt till fri rörlighet utgör således hinder för denna frihet, även om de tillämpas oberoende av de berörda arbetstagarnas nationalitet." [13]

45. Härav följer att tidsfristerna för spelaröverångar inskränker den fria rörlighet för arbetstagare som föreskrivs i artikel 48 i EG-fördraget. När fristerna har löpt ut hindrar bestämmelserna nämligen medborgare i andra medlemsstater från att lämna sitt ursprungsland för att spela professionell basket i Belgien.

b) Analog tillämpning av domen i målet Keck och Mithouard

46. Det finns ingen anledning att godta den uppfattning som FRBSB och Danmark har gett uttryck för och inskränka tillämpningsområdet för artikel 48 i EG-fördraget på det sätt som domstolen gjorde i domen i målet Keck och Mithouard. [14] Även om domstolen gjorde den föreslagna åtskillnaden mellan bestämmelser om å ena sidan tillgång till och å andra sidan utövande av en sysselsättning [15] skulle därav i föreliggande fall inte följa att artikel 48 i EG-fördraget inte är tillämplig. Domstolen uttalade redan i domen i målet Bosman följande om detta:

"Det är nämligen tillräckligt att framhålla att de regler som är i fråga i målen vid den nationella domstolen ändå direkt villkorar spelarnas tillträde till arbetsmarknaden i de andra medlemsstaterna och att de således hindrar den fria rörligheten för arbetstagare, även om de också är tillämpliga på spelarövergångar mellan föreningar som hör till olika nationella förbund inom samma medlemsstat och liknar de regler som avser spelarövergångar mellan för-

13 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1), punkt 96.

14 — Domen i målet Keck och Mithouard (ovan fotnot 11).

15 — Denna tanke kom till uttryck redan i generaladvokaten Lenz förslag till avgörande i målet Bosman (förslag till avgörande av den 20 september 1995, REG 1995, s. I-4930), punkt 205.

eningar som hör till samma nationella förbund. De kan således inte likställas med regler avseende säljformer som enligt domen i målet Keck och Mithouard inte omfattas av artikel 30 i fördraget." [16]

47. Detta uttalande gäller i motsvarande mån i fråga om tidsfristerna för spelaröver-gång. Dessa avser nämligen inte bara utövandet av basketidrotten inom FRBSB:s behörighetsområde utan hindrar under vissa tider tillträde till denna idrott för spelare som tidigare spelat i ett annat förbund och som vid överflyttning till Belgien (automatiskt) vill utöva sin rätt till fri rörlighet. Det är därför fråga om tillträdesbestämmelser som även enligt denna uppfattning skall bedömas helt och hållet enligt artikel 48 i EG-fördraget.

48. För övrigt är det även, oberoende av det här föreliggande fallet, olämpligt att införa en sådan inskränkning av tillämpningsområdet för artikel 48 i EG-fördraget som föreslagits. Domstolen inskränkte i domen i målet Keck och Mithouard det vida tillämpningsområde för den fria rörlighet för varor som fastställdes i domen i målet Dassonville [17] genom att från området i stor utsträckning undanta en viss typ av bestämmelser, nämligen dem som gäller säljformer. Dessa kännetecknas av att de inte nödvändigtvis berör dem som importerar eller exporterar en produkt utan först påverkar avsättningen till de slutliga konsumenterna. En utländsk producent behöver därför inte genom olika säljformer ändra sin produkt för att anpassa denna efter den marknad på vilken den skall avsättas. Säljformer berör därför regelmässigt endast mycket indirekt rörligheten för varor. Skulle den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna trots detta påverkas starkare än medlemsstatens nationella handel, är den princip som anges i domen Keck och Mithouard redan enligt sin ordalydelse inte tillämplig. Därtill kommer att produktanknutna krav enligt domstolens praxis alltid omfattas av den fria rörligheten för varor. [18] Bestämmelser om yrkesutövning liknar mycket mera produktanknutna förbud än säljformer. Sådana bestämmelser är nämligen i likhet med produktanknutna regler direkt tillämpliga för den medborgare i Europeiska unionen som vill utnyttja den grundläggande friheten i artikel 48 i EG-fördraget. Denne måste i förekommande fall, varje gång han har gjort ett gränsöverskridande byte av arbetsplats, ta hänsyn till nya bestämmelser om utövande av yrket och tillägna sig motsvarande kvalifikationer.

49. Den inskränkande effekten av domen i målet Keck och Mithouard är för övrigt inte lika nödvändig i fråga om den fria rörligheten för arbetstagare som i fråga om

16 — Domen i målet Bosman (fotnot 1), punkt 103; jämför såvitt avser friheten att tillhandahålla tjänster också dom av den 10 maj 1995 i mål C-384/93, Alpine Investments (REG 1995, s. I-1141), punkterna 36—38.

17 — Dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Dassonville (REG 1974, s. 837; svensk specialutgåva, volym 2, s. 343), punkt 5.

18 — Dom av den 6 juli 1995 i mål C-470/93, Mars (REG 1995, s. I-1923), punkt 13.

den fria rörligheten för varor. Enligt domen i målet Keck och Mithouard är endast de säljformer förenliga med den fria rörligheten för varor som gäller för alla berörda produkter utan åtskillnad eller som såväl faktiskt som rättsligt påverkar inhemska och utländska produkter i lika mån. Grundprincipen om fri rörlighet skall däremot även i fortsättningen tillämpas på säljformer som särskilt belastar varuhandeln. Visserligen omfattar även den fria rörligheten för arbetstagare ett stort antal faktiska situationer — motsvarande vad som i domen i målet Dassonville anges om den fria rörligheten för varor — men en inskränkning ligger dock redan i det förhållandet att de enda som kan åberopa denna fria rörlighet är gränsöverskridande arbetstagare. Redan denna anknytningspunkt för att den fria rörligheten skall kunna tas i anspråk medför en inskränkning av de faktiska situationer som berörs, motsvarande den som enligt domen i målet Keck och Mithouard gäller i fråga om säljformer.

50. Bestämmelserna om tidsfrister för spelarövergångar inskränker därför principiellt den fria rörligheten enligt artikel 48 i EG-fördraget. Domstolen har emellertid i domen i målet Bosman också fastslagit att inskränkningar i den fria rörligheten för arbetstagare är förenliga med fördraget om och i den mån som de har "ett legitimt syfte som är förenligt med fördraget och om detta syfte skulle vara berättigat på grund av tvingande skäl med hänsyn till allmänintresset. I ett sådant fall skulle det ytterligare krävas att förverkligandet av syftet i fråga skulle säkerställas just genom tillämpningen av nämnda regler och att tillämpningen inte skulle gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte". [19]

19 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1), punkt 104.

c) Grunder för att berättiga inskränkningen

Parternas argumentering

51. Jyri Lehtonen och Castors Braine har bestritt att inskränkningen av den fria rörligheten för arbetstagare är berättigad för att skydda den idrottsliga konkurrensen mot snedvridning. En inskränkning av möjligheterna till spelarövergång kan enligt dem inte säkerställa att konkurrensen upprätthålls. Denna snedvrids tvärtom om föreningar inte kan kompensera en eventuell förlust av dugliga spelare. Ifrågavarande bestämmelser förstärker enligt Jyri Lehtonen och Castors Braine också den bristande jämvikt som råder mellan föreningarna. Rika föreningar kan anställa spelare för att ha som reserv, medan däremot fattiga föreningar, om de berövas möjligheten att under spelsäsongen dra fördel av en spelarövergång, blir utlämnade åt ödets skickelser.

52. Enligt Jyri Lehtonen och Castors Braine behövs bestämmelserna för övrigt inte heller. Jyri Lehtonen och Castors Braine anser att det är orealistiskt att frammana en karusell av spelarövergångar som en spökbild. En övergång lönar sig bara när en förening kan anställa bättre spelare som naturligtvis inte längre får vara bundna av kontrakt. Det är ofta svårt att integrera nya spelare i ett bestående lag. Den engelska fotbollsmästerskapsserien, där fristerna för spelarövergång är avskaffade, visar att fristerna inte behövs. Jyri Lehtonen och Castors Braine har framhållit att till och med FRBSB tillåter övergång av spelare från tredje land ända fram till den 31 mars.

53. Slutligen anser Jyri Lehtonen och Castors Braine att domstolen måste låta spelarnas intresse av att få arbete gå före intresset av att den idrottsliga konkurrensen inte snedvrids. Den fria rörligheten för arbetstagare grundar sig på EG-fördraget och materialiserar samtidigt den grundläggande rättigheten att utöva ett yrke, särskilt rätten att fritt välja arbetsgivare, vilket domstolen har framhållit i domen i de förenade målen Katsikas m fl.[20] Den idrottsliga konkurrensen kan enligt Jyri Lehtonen och Castors Braine däremot inte härledas direkt ur fördraget utan grundar sin gemenskapsrättsliga legitimitet uteslutande på domen i målet Bosman.[21]

54. I andra hand har Jyri Lehtonen och Castors Braine gjort gällande att sådana frister för spelarövergång som eventuellt är berättigade måste vara proportionella i tidshänseende, det vill säga ytterst restriktiva. Varje fall av särbehandling av olika spelare måste elimineras. Jyri Lehtonen och Castors Braine har slutligen gjort gällande att ett sådant system endast kan legitimeras genom lagstiftning.

55. FRBSB har, för att motivera tidsfristerna, åberopat att idrottsförbunden principiellt måste definiera reglerna för varje form av idrott för att idrotten över huvud taget skall kunna existera. Såvitt avser de aktuella fristerna har FRBSB hänvisat till "idrottens etik" och risken för att konkurrensen inom en mästerskapsserie vid en viss tidpunkt snedvrids genom att nya spelare anställs. Uppdelningen i olika långa övergångsfrister för spelare hemmahörande i den europeiska zonen och spelare från tredje land skall enligt FRBSB framför allt hindra att spelare först kan avsluta en nationell mästerskapsserie för att sedan, genom ett föreningsbyte i slutskedet av en annan mästerskapsserie, snedvrida konkurrensen i denna. Den kortare fristen hindrar rekrytering av spelare från sådana föreningar i andra förbund inom den europeiska zonen som ännu håller på med de avgörande slutspelen. Den av FIBA fastställda tidsfristen har enligt FRBSB valts så, att den löper ut innan ett flertal europeiska mästerskapsserier som avslutas tidigt har avgjorts. Mästerskapsserierna i tredje land, särskilt i USA, avslutas däremot senare.

56. Även belgiska ligan anser det nödvändigt att ha en tidsmässig inskränkning av möjligheterna till spelarövergång därför att konkurrensen inom ligamästerskapen annars hotas av snedvridning.

57. Tyskland har gett uttryck för uppfattningen att tidsfrister för spelarövergångar i alla fall är berättigade. Annars är det enligt Tyskland risk för att den idrottsliga konkurrensen snedvrids genom att samma spelare används av olika föreningar under samma säsong och i synnerhet för att andra lag försvagas genom rekrytering av deras spelare. Syftet att hindra sådan snedvrid-

20 — Dom av den 16 december 1992 i de förenade målen C-132/91, C-138/91 och C-139/91, Katsikas m.fl. (REG 1992, s. I-6577; svensk specialutgåva, volym 13, s. 213), punkt 32:"... rätt att fritt välja arbetsgivare och enligt vilka han inte kan tvingas att arbeta för en arbetsgivare som han inte själv har valt."

21 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1).

ning är enligt Tyskland berättigat av hänsyn till allmänintresset. Bestämmelserna i artikel 48 i EG-fördraget förbjuder endast olika tidsfrister för inhemska spelare och spelare från andra medlemsstater.

58. Även Österrike har hänvisat till de risker som är förknippade med spelarövergång inom en liga innan de avgörande matcherna har spelats. Det är enligt Österrike i så fall risk för att enbart förmågan att betala avgör vem som segrar. Ett mästerskap kräver enlig Österrike att det föreligger en viss kontinuitet i de lag som medverkar.

59. Frankrike har gjort gällande att bestämmelserna om spelarövergång är berättigade av idrottsliga skäl,[22] nämligen nödvändigheten av att idrottstävlingarna genomförs med lag som ställs upp för en säsong och inte från match till match beroende på möjligheterna till finansiering och de spelare som står till förfogande i varje enskilt fall.

60. Enligt Greklands uppfattning är tidsfristerna för spelarövergång berättigade av hänsyn till allmänintresset, nämligen för att undvika snedvridning av den idrottsliga konkurrensen, för att garantera lika möjligheter och en osäkerhet kring resultat och för att bevara en ekonomisk jämvikt mellan föreningarna.

22 — I detta sammanhang har Frankrike hänvisat till den tjugonionde förklaringen till Amsterdamfördraget, som betonar idrottens betydelse, särskilt för att skapa identitet och gemenskap människor emellan.

61. Spanien anser fristerna berättigade redan på grund av att basket är en lagidrott. Uppdelningen i olika långa frister är enligt Spanien en följd av den omständigheten att mästerskapen hålls på olika tider inom och utanför Europa.

62. Enligt kommissionens uppfattning kan tidsfristerna vara berättigade i enlighet med domstolens uttalanden i domen i målet Bosman.[23] Om ett lag efter ett visst datum inte längre kan förstärkas genom nya spelare garanterar detta på sätt och vis att möjligheter och osäkerhet kring resultat är lika för alla.[24] Under den muntliga förhandlingen inriktade kommissionen sig framför allt på de olika långa tidsfristerna. Fristen för europeiska spelare, som löper ut den 28 februari, är enligt kommissionen endast ägnad att hindra en snedvridning av konkurrensen om denna efter fristens utgång inte kan snedvridas genom övergång av spelare från tredje land.

Bedömning

a) Inledande anmärkningar

63. I fråga om idrottsliga grunder för att berättiga en inskränkning av den fria

23 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1).

24 — Se också kommissionens arbetsdokument av den 29 september 1998 "Utveckling av och perspektiv på gemenskapens handlande inom idrottens område", http://europa.eu.int/comm/dg10/sport/publications/doc_e-vol_sv.html, nr 4.1.2. - idrott och konkurrenspolitik.

rörligheten för arbetstagare har domstolen i domen i målet Bosman fastslagit följande: "Med hänsyn till den beaktansvärda sociala betydelse som idrottsverksamheten och, särskilt, fotbollen har inom gemenskapen, skall det medges att det är legitima syften att upprätthålla en jämvikt mellan föreningarna, genom att bevara en viss grad av lika möjligheter och en osäkerhet kring resultat, samt att uppmuntra rekryteringen och utbildningen av unga spelare." [25]

64. I föreliggande fall berörs inte något av nyss nämnda konkreta intressen. Nödvändigheten att uppmuntra utbildningen av unga spelare kan bara konstateras vara ett avlägset behov, eftersom varje inskränkning av friheten att övergå till en annan förening hindrar utbildade spelare från att lämna den förening där de utbildats. Ingen av parterna har heller åberopat detta skäl för att motivera bestämmelserna.

65. Som Jyri Lehtonen och Castors Braine anfört garanterar tidsfristerna för övrigt inte att vare sig jämvikt eller lika möjligheter och en osäkerhet kring resultat skapas. Det är först i det ögonblick då en övergångsfrist löper ut som osäkerhet om resultatet av dittills vidtagna åtgärder uppkommer. Under säsongens gång visar det sig sedan regelmässigt hur styrkan inom en liga är fördelad. En inskränkning av rätten till spelarövergång medför då att en bestående bristande jämvikt mellan föreningarna i en liga bevaras och att sannolikheten ökar för att matchresultaten blir de förväntade. Jyri Lehtonen och Castors Braine har gett uttryck för den övertygande uppfattningen att spelarövergång principiellt främjar konkurrensen, eftersom svagare lag därigenom får möjlighet att komma i kapp de starkare lagen. Detta är enligt Jyri Lehtonen och Castors Braine en förutsättning för att de till en början svagare lagen kan bli framgångsrika i tävlingar mot starkare lag, något som alltså befrämjar osäkerhet kring resultatet.

66. I parternas argumentation avseende berättigandegrunder kan man dock urskilja ytterligare två skäl för att berättiga det med tidsfristerna avsedda syftet att utesluta förstärkning av lagen efter en viss tidpunkt. Dessa argument grundas dels på en snarast ideell uppfattning om idrottslig konkurrens, av FRBSB uttryckt som idrottens etik, dels på att det också föreligger en faktisk risk för snedvridning av konkurrensen mellan olika lag inom en tävling.

b) Förbundens suveräna organisationsrätt

67. Grunden för det ideella berättigandet utgörs av en överensstämmelse mellan

25 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1), punkt 103.

lagtävlingar och individuella tävlingar. Framgången i en idrottstävling bör då återspegla de prestationer som deltagarna, som individuella idrottsmän eller som lag, utför under hela den tid som evenemanget varar. Förändringar i lagens sammansättning under löpande spelsäsong skulle kunna strida mot detta syfte. Det rör sig därvid emellertid om att skapa en organisation som i fråga om lagidrotter aldrig kan helt förverkligas på grund av de särskilda villkor som gäller för dessa.

68. Även sådana motiv som avser organisation av idrottsorganisationerna skall dock erkännas av gemenskapsrätten, eftersom idrotten mestadels skiljer sig från övriga tillämpningsområden för de grundläggande friheterna genom att den principiellt inte kan existera utan en grundläggande reglering. Vanligtvis förutsätter utövande av de grundläggande friheterna endast att det finns en frihet och, i förekommande fall, bundenhet av skyldigheter som grundas på fördraget. Normalt är inga andra bestämmelser nödvändiga för att de grundläggande friheterna skall kunna utövas än sådana som är berättigade av tvingande hänsyn till allmänintresset. För att en verksamhet som professionell idrottsman skall kunna utövas måste det emellertid finnas en idrott. Idrotten kan därför endast existera inom ramen för fasta regler.

69. Det är enbart detta behov av fasta regler som gör det möjligt för idrottsförbunden att utan den av Jyri Lehtonen och Castors Braine fordrade lagstiftningen ingripa i idrottsmännens rättigheter. Denna lucka i lagstiftningen är dock en nödvändig följd av den omständigheten att idrottsmän per definition traditionellt själva organiserar sina idrottsgrenar i stället för att vänta på statliga bestämmelser. I likhet med den av gemenskapsrätten godtagna dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare som anges i artikel 118 b i EG-fördraget (artiklarna 117—120 i EG-fördraget har ersatts av artiklarna 136—143 EG) är denna självreglering i princip godtagbar.[26] Den berättigas också av föreningsfriheten, en gemenskapsrättlig princip som i motsvarande form återfinns även i artikel 11 i den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter. Därför är redan behovet av reglering av idrotten ett skyddssyfte som principiellt godtas i gemenskapsrätten när bestämmelser som utfärdats av idrottsorganisationer överprövas.

70. Bestämmelser som reglerar den professionella idrotten kan principiellt inskränka gemenskapsrättens grundläggande friheter. När det gäller frågan huruvida bestämmelserna är berättigade skall då konstateras att redan idrottsförbundens suveräna organisationsrätt är ett skyddsvärt allmänintresse och att alla regler som antas av idrottsförbund principiellt är ägnade att förverkliga utövandet av denna organisationsrätt i den utsträckning som är förutsedd. Det finns som regel inte heller något mindre

26 — Se beträffande detta den tjugonionde förklaringen till Amsterdamfördraget (förklaring om idrott), där Europeiska unionens organ uppmanas att beakta synpunkter från idrottssammanslutningar när det gäller viktiga frågor som rör idrott.

ingripande medel för att uppnå målet för regleringen — i detta fall idealet en faktisk överensstämmelse mellan individuell idrott och lagidrott — i just den omfattning som önskas. Det avgörande blir därför proportionen mellan utformningen av bestämmelserna och inskränkningen av den grundläggande friheten. Här skall man principiellt utgå ifrån att bestämmelser som enbart avser utövande av idrotten visserligen kan inskränka den fria rörligheten för arbetstagare om de kräver att den berörda personen skall tillägna sig nya kvalifikationer, men att detta i normalfallet inte innebär någon oproportionell inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare. Öppna eller dolda begränsningar av tillträdet till ett yrke inskränker däremot så kraftigt de grundläggande friheterna att de skall berättigas mer djupgående än idrottsförbundens nödvändiga organisationsrätt.

71. I föreliggande fall är det fråga om en öppen begränsning av tillträdet, eftersom detta under vissa tider är omöjligt för idrottsmän från andra medlemsstater. Det är därför uteslutet att motivera tidsfrister för spelarövergång enbart genom att åberopa idrottsförbundens suveräna rätt att organisera sig själva.

c) Jämförbarheten av matchresultaten

72. Ett berättigande kan emellertid grundas på den betydligt mera objektiva risk för snedvridning av konkurrensen inom ett visst idrottsevenemang som uppkommer om lagen kan förstärkas medan tävlingarna pågår. De lag som hade turen att spela mot ett visst lag innan detta förstärktes har nämligen större möjligheter till framgång än de andra lag som senare måste kämpa mot det förstärkta laget. De resultat som anges i sluttabellen är då inte längre direkt jämförbara. Till skillnad från det organisatoriska motivet att åstadkomma en överensstämmelse mellan individuella idrottsgrenar och lagidrottsgrenar är det vid denna form av konkurrens objektivt nödvändigt att hindra sådan snedvridning. Det tycks inte finnas några andra former av konkurrens som gör det möjligt för alla lag inom en liga att konkurrera med varandra på ett sätt som utan tidsfrister för spelarövergång säkerställer att resultaten blir jämförbara.[27] Därför bör den speciella konkurrens som ligger i ligamästerskapen och dess objektiva krav principiellt godtas i gemenskapsrätten. Detta kriterium skall användas vid bedömningen av frågan huruvida den tidsfrist till den 28 februari som gällde för Jyri Lehtonen var berättigad.

d) Berättigande av "uppskjutna" tidsfrister för spelarövergångar

73. Inledningsvis skall konstateras att dessa tidsfrister för spelarövergång inte gäller

27 — Cuptävlingar, som principiellt inte kräver några jämförbara resultat utan endast förutsätter framgång i olika individuella matcher, är en helt annan tävlingsform som i regel också motsvarar ligamästerskap.

från början av spelsäsongen utan börjar löpa först under säsongen, det vill säga blir uppskjutna. En *godtyckligt* satt tidsfrist kan inte säkerställa att resultaten blir jämförbara. Ur denna synpunkt är ett berättigande av bestämmelserna redan från början uteslutet.

74. Situationen skulle kunna bedömas på ett annat sätt om tidsfristen för spelarövergång inte hade satts godtyckligt, utan skulle ha anpassats till tävlingsslutet så, att jämförbarheten av resultaten skulle vara garanterad åtminstone efter utgången av fristen. Man skulle till exempel kunna tänka sig den dag då en "returomgång" börjar, det vill säga en ny omgång matcher där alla lag möts, så kallade play-off-matcher, eller vid utslagstävlingar förmodligen också dagen för varje enskild ny omgång.

75. Sådana tidsfrister skulle vara ägnade att i modifierad omfattning säkerställa att resultaten blir jämförbara. Det tycks inte finnas någon mindre ingripande åtgärd som i samma omfattning kan förverkliga detta mål.

76. När det gäller åtgärdens proportionalitet måste säkerställandet av jämförbarheten av resultaten sättas i relation till den fria rörligheten för arbetstagare. Jyri Lehtonen och Castors Braine har i detta hänseende med rätta understrukit att den fria rörligheten för arbetstagare måste tillmätas mycket stor betydelse, både som grundläggande frihet och som grundläggande rättighet. Den grundläggande rättigheten att fritt välja arbetsplats har domstolen understrukit i sin dom i målet Heylens genom att uttala följande: "[F]ritt tillträde till en anställning är en grundläggande rättighet som... tillkommer varje enskild arbetstagare inom gemenskapen." [28]

77. Jyri Lehtonen och Castors Braine har också rätt när de betonar de särskilda arbetsförhållanden som gäller för en professionell idrottsman. En idrottsmans yrkesverksamhet utövas som regel endast under en period som varar tio till — högst — tjugo år, men kan av olika skäl också bli betydligt kortare. Ersättningen är inte särskilt hög inom mindre populära idrottsgrenar och inte heller inom föreningar som är mindre framgångsrika.

78. Förekomst och organisation av ligamästerskap är emellertid en förutsättning för att basketspelare som Jyri Lehtonen över huvud taget skall kunna utöva sin idrott yrkesmässigt. Idrottsförbundens regler är därför i princip inte några godtyckliga åtgärder som inskränker idrottsmännens yrkesverksamhet. Domstolen har redan på 1970-talet fastslagit att gemenskapsrätten inte hindrar antagande av

28 — Dom av den 15 oktober 1987 i mål 222/86, Heylens (REG 1987, s. 4097; svensk specialutgåva, volym 9, s. 223), punkt 14; ståndpunkten har bekräftats beträffande idrotten i domen i målet Bosman (ovan fotnot 1), punkt 129.

idrottsliga regler försåvitt dessa grundas på rent idrottsliga skäl.[29] En liknande tankegång visar det beslut som den europeiska kommissionen för mänskliga rättigheter har meddelat med anledning av besvär som anförts av Mario Azzopardi i ett ärende mot Malta.[30] Beslutet, som gällde en ändring av bestämmelser för två roddtävlingar genom vilka deltagandet i varje tävling begränsades till högst tre rodder, överklagades utan framgång av Azzopardi, som tidigare vunnit fem individuella tävlingar.

79. Fördröjda tidsfrister för spelarövergång kan vara en proportionell åtgärd om de inte har satts godtyckligt. En tidsfrist kan alltså vara berättigad av idrottsliga skäl med hänsyn till allmänintresset, om fristen för idrottsmän som dittills varit aktiva i föreningar i andra medlemsstater bestäms så att jämförbarheten av resultaten i den aktuella tävlingen inte påverkas negativt genom spelarövergångar innan fristen löpt ut.

e) Frågan huruvida en uppdelning i olika långa tidsfrister för spelarövergång kan berättigas

80. I föreliggande fall uppkommer emellertid också frågan i vilken utsträckning olika långa tidsfrister för spelarövergång är berättigade. För spelare som vill övergå till lag inom belgiska ligan gäller nämligen olika frister beroende på vilket förbund spelarens tidigare förening tillhör. Under löpande säsong är varje övergång mellan belgiska föreningar utesluten.[31] Spelare i andra föreningar inom den europeiska zonen, som till exempel Jyri Lehtonen, kan på grund av den frist som fastställts av FIBA övergå till en belgisk förening till och med den 28 februari. Slutligen kan spelare från föreningar i tredje land på grund av den av FRBSB fastställda tidsfristen övergå till en belgisk förening ända till och med den 31 mars.

81. Förbudet mot övergång mellan föreningar inom belgiska ligan saknar betydelse för föreliggande fall. Det inskränker inte den fria rörligheten för Jyri Lehtonen. Förbudet har inte heller någon betydelse för bedömningen av frågan huruvida den inskränkning av hans rörlighet som följde av tidsfristen den 28 februari är berättigad.

82. Däremot måste man vid bedömningen av frågan huruvida en övergångsfrist för europeiska spelare är berättigad beakta tidsfristen för spelare från tredje land. Som jag redan har redovisat kan sistnämnda frist berättigas av att den skall

29 — Domen i målet Walrave och Koch (ovan fotnot 8), punkterna 4—10, och domen i målet Donà (ovan fotnot 8), punkterna 14—16.

30 — Beslut av den 15 januari 1998, klagomål nr 35722/97.

31 — Här kan inte bedömas om det, efter det beslut som vice ordföranden för Tribunal de première instance i Bryssel den 4 mars 1996 meddelade i mål 96/196/C, Kalut mot FRBSB, och med den nya artikel 86 i FRBSB:s regler, över huvud taget fortfarande finns någon övergångsfrist för spelare i belgiska föreningar.

säkerställa att resultaten blir jämförbara. Om en spelare som dittills spelat i tredje land, på grund av en uppdelning i olika långa övergångsfrister kan övergå till lag inom belgiska ligan efter det att detta är förbjudet för spelare som dittills spelat i andra europeiska stater, finns det fortfarande risk för att resultaten inte blir jämförbara. Just inom basketidrotten skulle spelare från tredje land — till exempel bra spelare från USA eller Brasilien — kunna avsevärt påverka jämvikten inom belgiska ligan. En uppdelning i olika långa övergångsfrister är följaktligen inte längre ägnad att säkerställa att resultaten blir jämförbara. Enligt de överväganden jag hittills har gjort skulle därför i vart fall sådana frister, i ett system med olika långa tidsfrister som hindrar övergång av spelare från andra medlemsstater före slutspelen, inte längre vara proportionella.

83. FRBSB:s påstående innehåller emellertid en annan omständighet som skulle kunna tänkas ligga till grund för att berättiga tidsfristerna för spelarövergång, nämligen den tidpunkt då nationella tävlingar i övriga stater inom den europeiska zonen avslutas. Spelare skall inte kunna först avsluta en mästerskapsserie för att omedelbart därefter medverka i slutspelen i en annan mästerskapsserie. Frågan är om förhindrandet av en sådan övergång i anslutning till avslutade mästerskapsserier är ett mål för gemenskapsrätten. Detta gäller säkerligen inte i detta fall. Jag kan inte se något skäl för att en spelare får övergå till en annan mästerskapsserie kort tid före avslutningen av en spelsäsong men inte kort tid därefter när säsongen avslutats.

84. När en mästerskapsserie avslutats står emellertid inte bara några enskilda spelare utan, åtminstone teoretiskt sett, ett stort antal attraktiva spelare till förfogande på marknaden. Att ett större antal spelare från föreningar i förbund som avslutar sina mästerskapsserier tidigt i anslutning till en avslutad mästerskapsserie övergår till föreningar i förbund vilkas mästerskapsserier avslutas sent skulle dock kunna medföra problem. En övergång av till exempel tio framstående spelare från en nationell liga till de fyra bästa föreningarna i en annan nationell liga skulle i grunden ändra det dittills bestående styrkeförhållandet. Oberoende av om resultaten blir jämförbara eller ej skulle en sådan förändring göra idealet överensstämmelse mellan individuell idrott och lagidrotter orimligt. Om uppdelningen i olika långa tidsfrister kan tjäna syftet att hindra en sådan våg av spelarövergångar skulle den kunna vara tillräckligt berättigad enbart på grundval av idrottsförbundens suveräna organisationsrätt. Ur gemenskapsrättens perspektiv skall detta syfte principiellt accepteras redan av det skälet att det först är gemenskapsrätten som har gjort det möjligt att använda ett stort antal spelare från andra medlemsstater.[32] Så länge idrottsorganisationerna kunde begränsa antalet utländska spelare var risken för en våg av övergångar i anslutning till avslutade mästerskapsserier begränsad.

85. Om en uppdelning i olika långa tidsfrister för spelarövergång skall anses vara en berättigad åtgärd måste den dock som sådan vara både nödvändig och ändamålsenlig för att hindra en våg av övergångar i

32 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1).

anslutning till avslutade mästerskapsserier och stå i proportion till inskränkningen i den fria rörligheten för arbetstagare.

86. Ändamålsenlighet kan inte åberopas om det så endast finns en enda mästerskapsserie som inte berörs av uppdelningen och om man där kan befara en våg av övergångar i anslutning till en avslutad mästerskapsserie.[33] Det är åtminstone tveksamt om uppdelningen är ändamålsenlig om denna frist, i fråga om mästerskapsserier med ett mycket stort antal spelare, börjar löpa först senare. En sådan övergångsvåg skulle nämligen kunna vara att befara redan om lagen i dessa ligor inte längre har några mål att uppnå i tävlingarna därför att de inte kan påverka de avgörande mästerskapsmatcherna. I dessa fall skulle en övergång av flera prestationsstarka spelare, redan en viss tid innan mästerskapsserien har avslutats, vara attraktiv för dem som berörs.

87. I föreliggande fall finns det inga bevis för att den inom den europeiska zonen gällande tidsfristen den 28 februari uppfyller dessa villkor. FRBSB har bara nämnt ett fåtal mästerskapsserier som avslutades mellan den 28 februari och den 31 mars 1996. Det framgår inte hur slutskedet av dessa mästerskapsserier i varje enskilt fall var organiserat, det vill säga om det eventuellt fanns en risk för en våg av övergångar i samband med avslutade mästerskapsserier från de lag som var utslagna redan före slutspelen. En våg av övergångar från tredje land i samband med avslutade mästerskapsserier förefaller i alla händelser vara utesluten. Oavsett när de lokala tävlingarna där avslutas får enligt FRBSB:s regler inte mer än en eller två spelare från tredje land delta i varje match.[34]

88. Även behovet av en uppdelning i olika långa tidsfrister för spelarövergång kan starkt ifrågasättas. Om sådana frister verkligen är nödvändiga är de, i just nyss nämnda mästerskapsserier med ett mycket stort antal spelare som har tidiga frister, tillämpliga inte bara på övergångar i anslutning till en avslutad mästerskapsserie, utan även på övergångar av spelare som av andra skäl vill lämna sin förening, trots att denna ännu deltar i mästerskapstävlingarna. Jag kan inte se något skäl för att dessa spelare skall missgynnas i förhållande till spelare från tredje land.

89. En mindre ingripande åtgärd skulle vara ett system där det krävs ett tillstånd för spelarövergångar som inte anknyter till vissa dagar utan grundas på materiella kriterier för övergång under en säsong, vilka särskilt beaktar problemet med övergångar i samband med en avslutad mästerskapsserie. Ett sådant system skulle å ena sidan säkerställa att ingen annan spelarövergång stoppas på grund av en uppdelning i olika långa övergångsfrister, och å andra sidan, med beaktande av lagens aktuella placering inom mästerskapsserien, hindra en våg av sådana övergångar. Man skulle i

33 — Detta skulle i synnerhet vara fallet med en mästerskapsserie i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eftersom spelare från dessa medlemsstater får användas utan någon begränsning i fråga om antalet. Man skulle likväl kunna minska denna risk genom att visa att denna mästerskapsserie i fråga om prestationsnivå är av så ringa betydelse att en våg av spelarövergångar inte behöver befaras.

34 — Artikel 245.1 i FRBSB:s gamla regler och artikel 87.2 i dess nya regler.

så fall kunna stödja sig på FIBA:s nuvarande regler. Eftersom spelaren enligt dessa regler i vilket fall som helst måste få ett avgångsintyg från sitt förbund skulle detta förbund kunna avgöra om det finns skäl att anta att man står inför en våg av övergångar i samband med avslutade mästerskapsserier eller om övergången sker av andra skäl. Detta förfarande skulle dock vara svårare att genomföra än en uppdelning i olika långa tidsfrister för övergångar, och det skulle kunna angripas av dem som vill delta i en sådan våg. Avgörandena måste träffas snabbt, och de måste förmodligen kunna överklagas. Dessa svårigheter talar snarast mot att redan nu bestrida behovet av en uppdelning i olika långa övergångsfrister.

90. En uppdelning i olika långa tidsfrister för spelarövergångar är emellertid i vart fall inte en proportionell åtgärd. Den kan över huvud taget bara nå sitt syfte i form av relativt komplexa bestämmelser, och blir då tillämplig även på spelarövergångar som inte alls bör förhindras. Sådana bestämmelser måste därför anses innebära en reglering av relativt liten betydelse i förhållande till sitt syfte.

91. Det finns för övrigt också skäl att på denna punkt undersöka i vad mån en våg av övergångar i anslutning till en avslutad mästerskapsserie faktiskt är sannolik. Alla risker berättigar inte vilken skyddsåtgärd som helst. En skyddsåtgärd som innebär en inskränkning av de grundläggande friheterna måste tvärtom stå i proportion till sannolikheten av att risken förverkligas. Möjligheterna till extra förtjänster för spelarna och den förening de lämnar kan tala för en våg av övergångar i samband med avslutade mästerskapsserier. Även utlandserfarenhet kan te sig attraktiv. I föreliggande fall finns det inget som tyder på att det föreligger någon risk för en sådan våg. De praktiska svårigheterna ter sig avsevärda och den idrottsliga vinsten är tvivelaktig. Det kan också uppkomma problem med avseende på dels integrationen av nya spelare i lagen kort tid innan en tävling avslutas, dels den långsiktiga planeringen för alla berörda föreningar.

92. Med beaktande av dessa faktiska omständigheter kan den mycket obestämda åtgärden att införa olika långa tidsfrister för att hindra en föga sannolik våg av övergångar i samband med en avslutad mästerskapsserie inte anses berättigad i förhållande till det höga skyddsvärde som tillkommer den fria rörligheten för arbetstagare. Skulle den nationella domstolen få information som övertygande visar att det föreligger risk för en våg av övergångar i samband med avslutade mästerskapsserier och att en uppdelning i olika långa övergångsfrister är en lämplig skyddsåtgärd är den skyldig att på denna grund på nytt pröva frågan huruvida åtgärden är berättigad.

93. En tidsfrist för spelarövergångar kan alltså endast berättigas av idrottsliga skäl med hänsyn till allmänintresset om fristen för idrottsmän som dittills varit aktiva i föreningar i andra medlemsstater inte är kortare än den som gäller för spelare som förut varit aktiva i tredje land.

4. *Tillämpning av artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget*

94. Det skall först påpekas att prövningen av tillämpningen av konkurrensreglerna här endast sker i andra hand. Dels kan tolkningsfrågan, som jag redan visat i punkt 28 ovan, i denna del inte tas upp till sakprövning. Dels strider de angripna bestämmelserna om tidsfrister för spelarövergångar, som jag har visat, mot reglerna om den fria rörligheten för arbetstagare enligt artikel 48 i EG-fördraget i den mån som medborgare i gemenskapen kan åberopa denna grundläggande frihet. Domstolen har redan i domen i målet Bosman fastställt att det inte finns skäl att uttala sig om tolkningen av artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget när det redan har konstaterats att de regler som omfattas av tolkningsfrågorna står i strid med artikel 48 i EG-fördraget. [35]

Parternas argumentering

95. Sökandena i förfarandet vid den nationella domstolen anser att de professionella basketspelare och -föreningar som är företrädda i belgiska ligan är företag i den mening som avses i artikel 85 i EG-fördraget. Förbundet FRBSB skall enligt sökandena därför klassificeras som en företagssammanslutning. FRBSB:s regler är enligt sökandena följaktligen en överenskommelse mellan företag eller ett beslut av en företagssammanslutning. Handeln mellan medlemsstaterna påverkas enligt sökandena, eftersom reglerna om de tider under vilka spelare får byta förening berör alla föreningar och basketspelare inom Europeiska unionen och gör det svårare att anställa spelare från andra medlemsstater. Med handel skall därvid enligt sökandena avses varje ekonomiskt utbyte mellan medlemsstaterna. Slutligen inskränks konkurrensen enligt sökandena i två avseenden. För det första kan spelare från andra medlemsstater inte konkurrera med belgiska spelare eller spelare från tredje land genom att söka anställning hos belgiska föreningar. För det andra begränsas föreningarnas möjligheter att sinsemellan konkurrera om att anställa respektive spelare. Denna begränsning av konkurrensen avser enligt sökandena i huvudsak "spelarmarknaden", eftersom spelarna antingen är arbetstagare som utför ett avlönat arbete eller tillhandahåller tjänster i den mening som avses i artikel 59 i EG-fördraget (nu artikel 49 EG i ändrad lydelse). När det inte föreligger sådana undantag som anges i artikel 85.3 i EG-fördraget är bestämmelserna om tidsfrister för spelarövergång enligt sökandena oförenliga med den gemensamma marknaden och därför förbjudna enligt artikel 85 i EG-fördraget.

96. Såvitt avser tillämpningen av artikel 86 i EG-fördraget har sökandena hävdat att den relevanta marknaden är marknaden för professionella basketspelare som antingen är arbetstagare eller tillhandahåller tjänster.

35 — Domen i målet Bosman (ovan fotnot 1), punkt 138.

Geografiskt sett är den relevanta marknaden enligt sökandena hela marknaden inom gemenskapen. I den mån som de omtvistade reglerna om spelarövergång inskränker spelarnas möjligheter att med undantag för vissa tider fritt byta arbetsgivare missbrukas en dominerande ställning på marknaden. Det är enligt sökandena emellertid också möjligt att bestämma den relevanta marknaden som den på vilken de belgiska föreningar som spelar inom den första ligan är verksamma. Dessa har då sammanslutit sig i belgiska ligan för att utesluta varje konkurrens på den belgiska marknaden. Den dominerande ställningen på marknaden följer enligt sökandena i så fall av den monopolställning som föreningarna — förenade i förbunden — innehar. Eftersom detta tillvägagångssätt gör det omöjligt för andra föreningar att få tillgång till vissa "produktionsfaktorer", det vill säga basketspelare, för att anställa dessa för löpande säsong, innebär det enligt sökandena missbruk av en dominerande ställning på marknaden.

97. FRBSB och belgiska ligan anser att en tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget inte kan komma i fråga därför att basketspelare inte är företag. På sin höjd kan de stora föreningarna anses vara företag. Dessutom är förbunden enligt dessa parter inga företagssammanslutningar och för övrigt är syftet med de omtvistade bestämmelserna om tider under vilka spelarna får byta förening bara att skapa en lojal och icke snedvriden konkurrens. Såvitt avser artikel 86 i EG-fördraget är FRBSB:s och belgiska ligans argument för det första att det inte finns någon relevant marknad för basketspelare, för det andra att handeln mellan medlemsstaterna inte påverkas och slutligen att det inte förekommer någon ekonomisk maktställning som tyder på missbruk av en dominerande ställning på marknaden.

98. Den tyska regeringen anser att konkurrensrättens regler inte är tillämpliga på föreliggande fall, framför allt därför att det inte förekommer någon handel med basketspelare mellan medlemsstaterna. I andra hand har den tyska regeringen gjort gällande att tidsfristerna i vart fall är en nödvändig åtgärd för att föreningarna över huvud taget skall kunna konkurrera med varandra.

99. Även den franska, den grekiska, den italienska, den österrikiska och den spanska regeringen anser att konkurrensrättens regler inte är tillämpliga på föreliggande fall. En sådan tillämpning strandar enligt dem antingen på att spelare och föreningar inte är företag eller på att det inte är fråga om ekonomiska transaktioner utan om en idrottslig tävlan mellan spelarna respektive föreningarna. Visserligen utövar föreningarna och förbunden helt klart även ekonomisk verksamhet, särskilt genom biljettförsäljning, reklam, upplåtelse av rätten till TV-sändningar och merchandising. Föreliggande fall gäller emellertid regler om tidsfrister som endast är rent

idrottsliga spelregler och därför inte omfattas av artiklarna 85 och 86.

Bedömning

a) Artikel 85 i EG-fördraget

100. För kommissionen råder det ingen tvekan om att artiklarna 85 och 86 principiellt är tillämpliga på sakförhållandet i målet. Både spelare och föreningar är enligt kommissionen företag, varav följer att de berörda förbunden mycket väl kan vara företagssammanslutningar. Handeln mellan medlemsstaterna påverkas enligt kommissionen, eftersom föreningarnas frihet att även under löpande mästerskapssäsong anställa professionella spelare inskränks. Detta gäller enligt kommissionen även beträffande en begränsning av konkurrensen inom den gemensamma marknaden. Det kan emellertid ifrågasättas om inte reglerna om tidsfrister för spelarövergång är nödvändiga för att skapa en idrottslig konkurrens mellan föreningarna. Reglerna är i princip inte olämpliga för att uppnå detta mål men på grund av uppdelningen i olika långa tidsfrister är de totalt sett ändå oproportionerliga. Inom ramen för artikel 86 i EG-fördraget kan endast de föreningar som ingår i ligan inta en dominerande ställning på marknaden. Relevant marknad kan därför enligt kommissionen endast vara den på vilken spelare anställs. För att det skall föreligga en dominerande ställning på marknaden måste det också finnas en ekonomisk förbindelse mellan föreningarna som är ägnad att skapa en oligopolistisk struktur på marknaden. Vad den nationella domstolen anfört är emellertid alltför knapphändigt för att sådana slutsatser skall kunna dras. Såtillvida måste man enligt kommissionen utgå ifrån att varken artikel 85 eller artikel 86 i EG-fördraget utgör hinder mot antagande av sådana bestämmelser om övergångsperioder som de omtvistade.

101. Inom ramen för artikel 85.1 i EG-fördraget skall undersökas om antagandet av de omtvistade bestämmelserna kan tillskrivas företag och om bestämmelserna kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och konkurrensen.

102. Enligt domstolens rättspraxis omfattar begreppet företag inom ramen för konkurrensrätten varje enhet som utövar en ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering.[36] Trots att det saknas uppgifter från den nationella domstolen kan man, även på grundval av parternas argumentation, utgå ifrån att de professionella föreningarna arrangerar idrottsevenemang för betalande åskådare, upplåter rätt till TV-sändningar och får inkomster genom reklam. De bedriver följaktligen ekonomisk verksamhet.

36 — Dom av den 23 april 1991 i mål C-41/90, Höfner och Elser (REG 1991, s. I-1979; svensk specialutgåva, volym 11, s. 135), punkt 21, av den 17 februari 1993 i de förenade målen C-159/91 och C-160/91, Poucet och Pistre (REG 1993, s. I-637; svensk specialutgåva, volym 14, s. 27), punkt 17, och av den 11 december 1997 i mål C-55/96, Job Centre (REG 1997, s. I-7119), punkterna 20 och 21.

103. Däremot kan man inte avgöra i vilken utsträckning även FRBSB och FIBA bedriver ekonomisk verksamhet. Eftersom FRBSB emellertid i vart fall omfattar föreningar som är ekonomiskt verksamma, är FRBSB i vart fall att anse som en företagssammanslutning i den mening som avses i artikel 85.1 i EG-fördraget. Sammanslutningen behöver inte själv bedriva ekonomisk verksamhet. FIBA agerar följaktligen som ett förbund av företagssammanslutningar. Både FRBSB:s och FIBA:s regler är därför beslut av företagssammanslutningar.

104. Det föreligger också risk för att handeln mellan medlemsstaterna påverkas. Begreppet handel i artikel 85 är inte tillämpligt enbart i fråga om rörligheten för varor utan ges i artikeln en vidare räckvidd.[37] Man måste därför kunna konstatera att handeln påverkas om utövandet av grundläggande friheter hindras. I detta hänseende kan tidsfristerna för spelarövergång totalt sett påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom de hindrar professionella spelare från att under vissa tider byta förening inom medlemsstaterna och därigenom, som jag har visat, inskränka den fria rörligheten för arbetstagare.

105. Eftersom föreningarnas, det vill säga företagens, ekonomiska verksamhet dessutom hindras genom de regler som gäller för spelarövergång, föreligger det också en begränsning av konkurrensen i den mening som avses i artikel 85.1 i EG-fördraget. En tidsfrist för spelarövergång hindrar nämligen föreningarna från att under en viss tidrymd höja attraktionskraften hos sin "produkt" genom att anställa nya spelare.

106. Bestämmelserna om tidsfristerna för övergång kan dock visa sig vara nödvändiga för att en konkurrens mellan föreningarna över huvud taget skall kunna skapas och upprätthållas. Som framgår av vad jag anfört redan vid prövningen av inskränkningen av den fria rörligheten för arbetstagare och de grunder för berättigande som åberopats är reglerna om spelarövergång totalt sett ägnade att åstadkomma och upprätthålla en lojal konkurrens mellan föreningarna.

107. I domen i målet DLG[38] avböjde domstolen en strikt formell tillämpning av konkurrenskriteriet. Enligt den domen skall konkurrensrättens regler inte tillämpas abstrakt, utan alltid med beaktande av de bestämmelser som avses i det enskilda fallet och de ekonomiska villkoren på berörda marknader. Sådana konkurrensinskränkande bestämmelser som, i likhet med dem som är aktuella i föreliggande fall, bidrar till att stärka konkurrensen på den berörda marknaden kan alltså vara förenliga med artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget om de är nödvändiga och lämpliga för att detta mål skall uppnås.

37 — Dom av den 14 juli 1981 i mål 172/80, Züchner (REG 1981, s. 2021; svensk specialutgåva, volym 6, s. 181), punkt 18.

38 — Dom av den 15 december 1994 i mål C-250/92, DLG (REG 1994, s. I-5641), punkt 30 och följande punkter; se även domen av den 11 juli 1985 i mål 42/84, Remia (REG 1985, s. 2545; svensk specialutgåva, volym 8, s. 277), punkterna 19 och följande punkter.

108. Dessa överväganden kan, åtminstone delvis, tillämpas på det sakförhållande som föreligger i detta mål. I den mån de aktuella tidsfristerna för spelarövergång inte oproportionellt inskränker den fria rörligheten för arbetstagare garanterar de att matchresultaten under en spelsäsong blir jämförbara. Detta är det mål som är avgörande för konkurrensen mellan föreningarna, vilket är att göra matcherna mer attraktiva. Tidsfrister för spelarövergång är därför förenliga med artikel 85 i EG-fördraget i den mån som de är förenliga med den fria rörligheten för arbetstagare.

109. Eftersom något undantag inte har begärts, kan en tillämpning av artikel 85.3 i fördraget inte komma i fråga.

110. Sammanfattningsvis kan konstateras att tidsfrister för spelarövergång är oförenliga med artikel 85 EG-fördraget, framför allt om jämförbarheten av resultaten under en säsong påverkas genom de spelarövergångar som gjorts innan tidsfristen löpte ut och fristen är kortare för professionella idrottsmän som tidigare spelade för en förening i en annan medlemsstat än för professionella idrottsmän som tidigare spelade i tredje land. Det skall ännu en gång påpekas att denna slutsats enbart vilar på hypotetiska överväganden, eftersom beslutet om hänskjutande innehåller för få faktiska uppgifter för att tillåta en fullständig prövning av frågan huruvida bestämmelserna är förenliga med artikel 85 i EG-fördraget.

b) Artikel 86 i EG-fördraget

111. En förutsättning för att artikel 86 i EG-fördraget i föreliggande fall skall kunna tillämpas är att det föreligger en dominerande ställning på marknaden. [39]

112. Av domstolens dom i målet Centro Servizi Spediporto framgår att enbart deltagandet i en enhet som samordnar konkurrensen inte är tillräckligt för att man skall kunna fastställa att det föreligger en kollektiv dominerande ställning på marknaden. Det krävs tvärtom att företagen har en så nära förbindelse med varandra att de kan följa samma handlingsplan på den berörda marknaden. [40]

113. I föreliggande fall uppkommer alltså inte frågan huruvida föreningarna, på grund av sin sammanslutning, faktiskt *skulle kunna ha så nära förbindelse* med varandra, utan om *de har så nära förbindelse* med varandra, att de kan handla oberoende av spelarna.

114. Den nationella domstolen har inte lämnat de uppgifter om de faktiska och rättsliga omständigheterna som behövs för att man skall kunna avgöra om så är fallet. Frågan huruvida artikel 86 i EG-fördraget är tillämplig måste därför lämnas öppen.

39 — Beträffande definitionen av en dominerande ställning på marknaden se domstolens dom av den 13 februari 1979 i mål 85/76, Hoffman-La Roche (REG 1979, s. 461; svensk specialutgåva, volym 4, s. 315), punkt 38, och förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i de förenade målen T-68/89, T-77/89 och T-78/89, SIV (REG 1992, s. II-1403; svensk specialutgåva, volym 12, s. 303), punkt 359, och av den 15 mars 1999 i mål T-102/96, Gencor (REG 1999, s. II-753), punkt 273.

40 — Dom av den 5 oktober 1995 i mål C-96/94, Centro Servizi Spediporto (REG 1995, s. I-2883), punkterna 32—34.

F — Förslag till avgörande

115. På grund av vad jag anfört i det föregående föreslår jag att domstolen besvarar tolkningsfrågan på följande sätt:

Bestämmelser i ett idrottsförbunds regler, som innehåller ett förbud för en basketspelare som är medborgare i en medlemsstat att (för första gången) medverka i en tävling om han har anställts först efter ett visst datum, kan berättigas av idrottsliga skäl med hänsyn till allmänintresset och är därför förenliga med artikel 48 i EG-fördraget (nu artikel 39 EG i ändrad lydelse), om detta datum har bestämts på sådant sätt för de professionella spelare som tidigare varit aktiva i föreningar i andra medlemsstater att konkurrensen inte snedvrids och att framför allt jämförbarheten av resultaten av tävlingen i fråga inte påverkas av de spelarövergångar som skett före utgången av tidsfristen, samt om denna frist inte är kortare än den som gäller för professionella spelare som tidigare spelade i tredje land.